

Sveučilište u Zagrebu

Filozofski fakultet

Odsjek za istočnoslavenske jezike i književnosti

Katedra za ruski jezik

Završni rad

**(PHRASEODIDACTICS IN TEACHING OF RUSSIAN AND CROATIAN AS FOREIGN
LANGUAGES)**

student: Hana Ries

mentor: dr.sc. Branka Barotić

ak. god.: 2017/2018

U Zagrebu, 19. rujna 2018.

1.	.....	5
2.	.....	6
3.	.....	7
4.	.....	8
4.1.	!,	/A1.....8
4.2.	!,	/A2, B1.....8
4.3.	,	/A1.....10
4.4.	,	/A2, B1.....11
5.	.....	13
5.1.	<i>Hrvatski za po etnike, A1,A2</i>	13
5.2.	<i>Razgovarajte s nama!, A2,B1</i>	14
6.	.....	20
7.	.....	22
8.	.....	23
9.	Sažetak.....	25
10.	Životopis.....	26

1.

(. *phrasis* – ‘ ’ + *logos* – ‘ ’) –

) (Fink-Arsovski 2002:5).

. (Fink-Arsovski 2002:6)

( ).

, 1997)

(K-12) [REDACTED] (1-1-1) (1-1-1) (1-1-1) (1-1-1) (1-1-1)

(Kuva Kraljevi i Len ek 2012:27).

(Fink-Arsovski 2002:7).

raditi

na crno,   ,   , (HFR),   ,

Hrvatski za pojednike (M.)

ilaš Mikuli , M. Guleši Machata, S. Udier, D. Pasini) *Razgovarajte s nama!* (M. iloš

Mikuli, M. Guleši Machata, S. Udier)

...
'; L{
};
},
'; Z{
};
},

(elikovi 2005:6).

, A1

, . . ,

, -

-

2 ( ) B1

CEFR.

, - , ,

, - , ,

, - , ,

2.

a a,

, , ,

, . , ,

, , ,

, , ,

(Lakoff and Johnson 1980: 4).

,

,

,

(Fink-Arskovski 2002:6).

,

(: .)

.)

, . , ,

,

.

3.

4.

4.1 ! 1 , 2005)

/A1 (

- ! I, , (2005).

a. : , !.

,
),

'( ).

4.2   **! 2**

/A2, B1 (

12

B1.

(Y): ( ) Yandex

? ? , ,
· · : , ,
. (. ,)
7) , , ? (.
, ,)

8) , , ? (.
, ,)

, , (. (. , ,)

121-

4.3 I, /A1 (. . . , . . . ,
. . . , . . . , 2003)

I. (1).

: ,
,

-

: ' , , , ' ( ),

4.4. 2, /A2, B1 (. . , . . , . .
., 2004)

2 B1. ,

2) , . , - . , - .

-, - .'( )

4)

, , , ,
, , , ,
'( )
, , , ,
: , , ,
" .
. (. . . , ,)
5) , , - ., - . ' ( )

6)

7)

8)

,

;

,

)

(US Open

. ( )

'( )

I: 2, « »

- 4: 3. ( )

'( )

" ,
" .

)

( )

,

,

,

,

,

,

,

,

. (. . . .

5.

5.1 Hrvatski za po etnike, A1/A2 (M. Ilaš Mikulić, M. Gulešić Machata, S. Udier, D. Pasini, 2006)

Hrvatski za posjetnike

1

- 1) *<ni> oka ne sklopiti* , ' (HFR)

Nisam ljudski spavao ve ne znam otkada i daj mi ili da se jednom naspavam do mile volje kao jazavac u svojoj jazbini, ili me pretvori u ribu za koju vele da godinama ne mora spavati, ni oka sklopiti. Samo da nisam ovjek. (Joža Horvat. Ma ak pod šljemom, HNK)

- 2) *u laži su kratke noge* , ,
, (HFR)

HDZ velikim plakatima podsje a na obe anja iz prošle predizborne kampanje. »Otvorit emo 200.000 novih radnih mjestu«, piše na plakatu na kojem ovjek (bez glave) kro i lentom vremena, a kako vrijeme prolazi od 2000. do 23. studenog 2003. noge su mu sve kra e. Dakle, u laži su kratke noge. Tako se neoprezno obe anje HNS-a iz kampanje vo ene u prosincu 1999. obija o glavu koaliciji u listopadu 2003.(Vjesnik online)

*Jeluši je morao znati za apotekarovu tajnu, ta on mu bijaše najbolji prijatelj, **desna ruka** dapa e. (August Šenoa. Sabrane pripoviesti, HNK)*

- 4) *ustati na lijevu nogu*,
'(HFR)

Vide i djed Mišo, da je baba danas na lijevu nogu ustala, poplašen uzme drugim blažim glasom: Draga Baro! mi emo na vašar, pa valjda u ja i tebi što s vašara donesti. (Vilim Korajac. Humoristi ka djela, HNK)

Više su vjerovali u vedro lice ovjeka, koji je ina e bio i snjima škrt na rije ima, a znali su, da nikad ne govori u ludo ili iz kakve šale. (Ivana Brli Mažurani . Jaša Dalmatin, potkralj Gudžerata, HNK)

- 6) *zaljubiti se do (preko) ušiju* , , ' (HFR)

Znam ja što je ljubav, pustite- ne koristi vam da se branite. Vidim ja da ste eto preko ušiju zaljubljeni. (Ksaver Šandor Gjalski. Janko Borislavić, HNK)

- 7) *<stari> morski vuk*, ( )' (HFR)

Taj i takav **morski vuk**, tvrd u izrazu jednako kao i u šaci, koji je u svakoj luci ostavio ljubavnicu, ali ni u jednoj ljubav, zašavši u trideset i etvrtu, zaželio se mirnog kuta i nepla ene žene. (Ivan Raos. Volio sam kiše i konjanike, HNK)

- 8) *biti (osje ati se) kao kod <svoje> ku e*, '(HFR)

U i, opusti se i osje aj se kao kod ku e u Hooligan Cityju. Ovdje možeš dobiti sve što Malom huliganu treba: hrana, pivo i oružje. (HNK)

- 9) *boli briga koga za koga, za što* ' $<$, $>$, $<$, $>$ ' (HFR)

Baš njega **boli briga** za zakone i red, za sudove i poredak. Kao i one koji su mu tih nekoliko slova podmukle prijetnje napisali. Što njemu zna i 129. lanak Kaznenog zakona kojeg je prekršio i mogunost da dobije tri godine lepoglavskih negvi? (HNK)

5.2. Razgovarajte s nama!, A2/B1 (M. Ilaš Mikulič, M. Guleši Machata, S. Udier, 2013.)

- 1) *navrh jezika je komu <što>* ’ - < >’(HFR)

*Ovo je pomalo nalikovalo na paranoju: smije, ne smije, zabrana, zavjera, i tako dalje. I bilo mu je ve **navrh jezika** da sve presije e i da se otrese ovoga ovdje nesretnika na taj na in što e mu re i da postoji cjeloviti Osmani to tu, nekoliko kilometara dalje, u župnom dvoru, na Lastovu.(Pavao Pavli i . Koraljna vrata, HNK)*

- 2) *imati dug jezik* ’ (HFR)

*Prema tome, francusko »duboko grlo« nije bilo nužno Karadži u jer njegovi uvaci znaju slijediti, itati i tuma iti druk ije signale u toj obavještajnoj igri bez granica. Ako je pak netko od Francuza doista ponovno imao **dug jezik**, potvr uje se pravilo da svaki lovac ne želi uvijek do svoje lovine do i najkra im putem. (HNK)*

- 3) *imati oštar jezik* ’ , , ’ (HFR)

*»Teško je biti urednica Rujane Jeger, jer **ima** opaku narav i **oštar jezik**, ali to na kraju iza e na dobro«, odgovorila je Men uši na pitanje voditeljice predstavljanja Uršule Tolj o suradnji urednice i njezine suradnice. (HNK)*

- 4) *na i/nalaziti zajedni ki jezik <s kim>* ’ , ’ (HFR)

*Papa i biskup Vasylyk uvijek su **nalazili zajedni ki jezik**, rekao je kardinal Husar, jer su im sudbine bile sli ne, jer su obojica trpjeli progone zbog vjere i služenja u ateisti kim režimima. (HNK)*

- 5) *zli jezici* ’ ; , ’ (HFR)

*Da, **zli jezici** i zli ljudi govorili su puno zla, a malo dobra o »zlatnoj tr ki«. (Svjetlo i sjena : arabeske i genre-slike iz zagreba koga života , HNK)*

- 6) *jezikova juha* ’ , , , ’ (HFR)

*Mami je, naime, pojedinim novinarima na postavljena pitanja odgovarao prili no burno i emotivno, esto uz psovke, a novinarka Radija 101 pojela je pravu **jezikovu juhu** zbog, kako je rekao Mami , »stalnog negativnog izvještavanja o njemu«. (HNK)*

,

:

- 1) *otvoriti/otvarati <svoje> srce komu* ’ - - - (HFR)

Ako ne uspije otvoriti srce zlo inca ogrezlog u zlu, otvorit e srca ravnodušnih, onih koji stoje po strani bez osje aja za patnje drugih, a njih nije malo. (HNK)

- 2) *crna ovca* ' , / ' (HFR)

*Do ju er je nogomet bio mezimac, a sad je **crna ovca** s kojom se svi žele obra unati. (HNK)*

- 3) *bijela vrana* ' , ' (HFR)

*Draško jedini ne igra, ne pije, ne pjeva. On je **bijela vrana** u vranoj komešnjavi. Kakav li je to udak? (Mirko Božić . Neisplakani, HNK)*

- 4) *crne misli* ' / , , , , ' (HFR)

*Tjeskoba ga morila, klonulost ho e da ga obrve, **crne misli** rojile mu se mož anima, utio se nesretnim. (Eugen Kumić . Gospo a Sabina, HNK)*

- 5) *crni petak* ' , , , , ' (HFR)

*Tu se Janko sjetio, kako se sino kod kuma Sremi a govorilo, da e gospodi uskoro osvanuti **crni petak** i sudnji dan. (Slavko Kolar. Mi smo za pravicu, HNK)*

- 6) *bijelo pogledati/gledati* ' , , , , ' (HFR)

- 7) *rad na crno* ' ' (HFR)

*Naime, nacrt zakona bavi se i nedozvoljenom reklamom, pod kojom podrazumijeva »naruivanje i objavljivanje oglasa u medijima« za **rad na crno** ili pak traženje profila radnika za posao koji navedena tvrtka ili obrtnik nisu registrirali. (HNK)*

- 8) *iz snova* ' , , , ' (HFR)

*Po etak drugog poluvremena je bio kao **iz snova** za Real. Raul Gonzalez je iskoristio dva protunapada i Real je poveo sa 3-0. (HNK)*

- 9) *pomesti/mesti (o istiti/ istiti) ispred svoje ku e* ' , , , ' (HFR)

*Nakon što je Lokin izjavio da bi Grdovi trebao na lije enje od alkoholizma, Mladen se naljutio i rekao da Duško gleda svoja posla jer piće rakije i viskiće od jutra do sutra kao i da prvo mora **pomesti** sme e **ispred** svoje ku e. (HNK)*

- 10) *ne gori ku a* ' , , , ' (HFR)

*Oma u se vratit, Brato rano, samo dok svršim posô sa snaš Kocom. Tamo su klju evi na starom mistu, ta oma, oma, valjda ti **ne gori ku a**, al opet... (Marko ovi . Žito zove, HNK)*

- 11) *piši ku i propalo <je>* , , '(HFR)

*Drugim rije ima, za Ruse je tada vrijedila ona pu ka- **piši ku i propalo**'. Prvi gol Rusi su postigli tek 12. minuti susreta (Iriši ev za 6:1) dok je prvi napad s igra em više gost uspio realizirati tek u tre em navratu (za 9:3 krajem druge etvrline). (HNK)*

- 12) *nisu svi doma komu* , , '(HFR)

*Zaista mi nije jasno kako se na našoj politi koj sceni u jeku kampanje mogao ukazati ovakav glupan. Da mu **nisu svi doma**, kako bi rekli moji akavci, znamo odavno, ali sve bi trebalo imati svoje granice pa i politi ko djelovanje bahatog, nadrkanog mužja ine. (HNK)*

- 13) *luda ku a* , , , '(HFR)

*U hodniku su se pojavila djeca, tiha i užasnuta. Gledala su nijemo u Adama. — Što je? Zar je ovo **luda ku a**? — uznemirio se on. (Ivo Kozar anin. Tu a žena, HNK)*

- 14) *slati koga od vrata do vrata* , - - - '(HFR)

Što zapravo i ini, ali kako (ipak) nema dovoljno zaposlenih da bi ih mogao slati od vrata do vrata, kako bi pretraživali smo nice i lišavali nas viška namirnica, pove ava me ustopy PDV-a za še er, ulje, mlijeko, lijekove i dje ju hranu sa deset na trinaest posto. (HNK)

- 15) *tvrdoglav kao magarac* , '(HFR)

*Žena ga je šibala prutom po sapi, a magarac **tvrdoglav kao magarac**, kad ne e, ne e. (Ivan Aralica. Graditelj svratišta, HNK)*

- 16) *hrabar kao lav* , '(HFR)

*- Luka je bio fantasti an, igrao je nevjerljivo. Pokazao je karakter, ulazio u duele, bio je **hrabar kao lav!** (HNK)*

- 17) *vrijedan kao mrav* , ( ) , '(HFR)

*Najzad, ona i voli An u, jer je **vrijedna kao mrav** i onoj siro adi kao ro ena majka, pa je treba i braniti sve da i jest kriva. (Mile Budak. Pod gorom. Li ke pri e, HNK)*

- 18) *dosadan kao muha* , , '(HFR)

*Jadranka Kosor je **kao muha**, radišna i dosadna bez ikakvog efekta, poru io je SDP-ovac Slavko Lini na današnjoj konferenciji za novinare, osvr u i se na premijerkine izjave da ona stalno radi. (HNK)*

- 19) *baciti se na posao* ’ - ’ (HFR)

*Prije turneje po ela sam raditi na scenariju sa svojim suprugom. Onda sam se uhvatila renoviranja naše ku e, ali kada to završim, ponovno u se **baciti na posao** oko scenarija». (HNK)*

- 20) *imati posla* s kim, s im ’ , , , ’ (HJP)

*— Pusti j , bolje je s ludim **imati posla** nego s mudrim — odvrne Stanuša. (Mato Vodopi . Marija Konavoka, HNK)*

- 21) *sizifov posao* ’ - , , , ’ (HFR)

*Unato tezama da su SDP i HDZ prakti no sestrinske stranke, sklapanje takve »nemogu e misije« bio bi uistinu **Sizifov posao**. (HNK)*

- 22) *crven kao rak* ’ (, , , ...)’ (HFR)

*Starica izi e, a klerik kašljucne, prebaci nogu preko noge pa je opet hitro spusti na pod. Bio je sad **crven kao rak**. - Recite mi, Martine... Srdite li se možda što vam zovem imenom? Klerik promuca nešto, makne se na stolcu i porumeni ja e. (Vjenceslav Novak. Posljednji Stipan i i, HNK)*

- 23) *vrijeme leti* ’ ’ (HFR)

*Me utim, **vrijeme leti** kao strijela i još brže, a nesretne druge okolnosti nisu Sabini dopuštale da odahne, da štogod razmisli, da pri eka. (Eugen Kumi i . Gospo a Sabina, HNK)*

- 24) *u pravi as* ’ ’ (HFR)

*Kod sina Andrije bilo je to puno jednostavnije, jer on je tu narav sa sobom na sviet donio. — Moj Andrija rodio se **u pravi as!** znao je na elnik u sebi govoriti. (osip Kozarac. Medju svjetлом i tminom, HNK)*

- 25) *u zadnji as* ’ ( ) ’ (HFR)

*Eleonora pohita u dvor. Dadilja htjede joj **u zadnji as** nešto kazati, ali bijaše ve prekasno. (Josip Eugen Tomi . Za kralja – za dom: histori ka pripoviest iz XVIII. wieka; Dio drugi. (Žrtve zablude), HNK))*

- 26) *no na ptica* ’ , , - , ’ (HFR)

- O, ne. Iako imam osamdeset i jednu godinu, još sam »svjež« i **no na ptica**. Spavam samo nekoliko sati, a najbolju koncentraciju postižem oko pono i pa do tri ujutro. (HNK)

- 27) *usred bijela dana* ' , , ' (HFR)
— Bojim se da u zasljepiti, pa u je silovati ovdje **usred bijela dana**. (Josip Barkovi . Po imo asak umrijeti, HNK)

- 28) *nikad ne reci nikad* ' , ' (HFR)
*Ostali smo pomalo iznena eni, zna i li to da je »Žuti« opet spreman u i u irinu svla ionicu? **Nikad ne reci nikad!** Uostalom, u novonastalim okolnostima, kad su i Prosine ki i Blaževi u Maksimiru »stradali« od iste ruke, posve se logi nim name e i stvaranje njihova pakta. (HNK)*

- 29) *ljubav na prvi pogled* ' , ' (HFR)
*Dakako, strijеле Amorove usplamsaju **ljubav na prvi pogled** izme u Perzeja i Andromede, a presretni otac Cefej i majka Kasiopeja svesrdno pristanu na brak svoje k eri s njezinim juna kim spasiteljem. (Gabrijel Divjanovi . ovjek i svemir, HNK)*

- 30) *za pet* ' , ' (HFR)
*Mora se ustanoviti što je dobro, što loše, što je ak i predobro, što pak nema smisla. Sve mora biti **za pet**. (HNK)*

- 31) *bijeli svijet* ' , ' (HFR)
*I k i se zavjerila majci da e prije s njom i i u svijet i napustiti o ev dom nego da otac majku koju je evo našla opet otjera u **bijeli svijet**. (Ante Kova i . Fiškal, HNK)*

- 32) *vidjeti svijeta* ' ( )' (HFR)
*Mislio sam da je bolje nikad se ne ženiti, negoli biti zao suprug. Htio sam **vidjeti svijeta**, uvjeriti se da li je ono uvstvo koje za Olgu osje am prava ljubav, vje na, postojana i nepokolebiva. (Eugen Kumi i . Olga i Lina, HNK)*

- 33) *napustiti ovaj svijet* ' , ' (HFR)
*Stari je bio živ. Istegnutih žila kao Krist iz Perpignana, mršav i vrst kao taj, Gauda o ito nije imao namjeru **napustiti ovaj svijet**. (Hrvoje Hitrec. Kolarovi, HNK)*

,

A1-B1.

(Jazbec, Kacjan 2013:48).

1

: «

/

, » (elikovi 2005: 235).

,
O mogu nostima pou avanja i usvajanja hrvatskih frazema,

15

(10

, 1

, 1

3

)

145

,

3

41.

1980-

2006

,

,

:

«

,

,

,

, ,

,

,

, » (Vidovi Bolt 2013:275).

Frazemi u nastavi hrvatskoga jezika kao prvog i stranog

:

,

, .

,

,

,

(Požgaj Hadži 2007:145).

(Kuva Kraljević, Lennartek 2012).

Razgovarajte s nama!,

(tvrdoglav kao magarac, hrabar kao lav, vrijedan kao mrav, dosadan kao muha, crven kao rak).

(, , ,
, ,). , ,
Razgovarajte s nama! ,
2013 .

7.

Phraseophil oder phraseophob – ist das eigentlich überhaput eine Frage? Eine qualitative empirische Fallstudie *O mogu nostima pou avanja i usvajanja hrvatskih frazema,* ,

- , *Razgovarajte s nama!* ( )

8. :
, . . ., . . ., . . ., . . ., . . . (2003)
:
, . . ., . . ., . . ., . . . (2004)
:
. (2005) !.
, .. , . (2009) !.
:
- elikovi , V., . (2005) Zajedni ki europski referentni okvir za jezike: u enje, pou avanje, vrednovanje. Strasbourg - Zagreb: Odjel za suvremene jezike - Školska knjiga.
- ilaš Mikuli , M., Guleši Machata, M., Pasini, D., Udier, S. L. (2006) *Hrvatski za po etnike*. Zagreb: Hrvatska sveu ilišna naklada
- ilaš Mikuli , M., Guleši Machata, M., Udier, S. L. (2013) *Razgovarajte s nama!*. Zagreb: Hrvatska sveu ilišna naklada
- Fink-Arsovski, Ž. (2002) *Poredbena frazeologija: pogled izvana i iznutra*. Zagreb: FF press
- Jazbec, S., Kacjan, B. (2013) *Phraseophil oder phraseophob – ist das eigentlich überhaupt eine Frage? Eine qualitative empirische Fallstudie*. Jezikoslovje 14.1, str. 47 – 63.
- Kuva Kraljevi , Jelena, Len ek, Mirjana (2012) *Frazeologija dje jega jezika: psiholingvisti ki pristup*. Logopedija, 3, 1, str. 26 – 30.
- Lakoff, Johnson (1980) *Metaphors we live by*. Chicago University Press
- Pekaroviová, J. (1997) *Frazeodidaktika na pozadi sloven iny ako cudzieho jazyka*. : Peter Dur o (.) Frazeologické štúdie II (125-130). Bratislava: STIMUL.
- Požgaj Hadži, V. (2007) *Frazemi u nastavi hrvatskoga jezika kao prvog i stranog*, : V. Požgaj Hadži, M. Smoli i M. Benjak (.) Hrvatski izvana (142-161). Zagreb: Školska knjiga.
- Vidovi Bolt, I. *O mogu nostima pou avanja i usvajanja hrvatskih frazema*, : L. Cviki (.) Me unarodni suradni skup *Prvi, drugi, ini jezik: hrvatsko-makedonske usporedbe*
- <http://www.ffzg.unizg.hr/fisol/zbornik.pdf>

: . . , . . . M., . . . (2005)

HFR: Menac, A., Fink Arsovski, Ž., Venturin R. (2014) *Hrvatski frazeološki rječnik*. Zagreb:
Naklada Ljekavak

: [\(http://ruscorpora.ru/\)](http://ruscorpora.ru/)

Hrvatski jezični portal (<http://hjp.znanje.hr/>)

HNK: *Hrvatski nacionalni korpus* (http://filip.ffzg.hr/cgi-bin/run.cgi/first_form)

Sažetak:

Tema ovog rada je poučavanje frazeologije u nastavi ruskog i hrvatskog kao stranih jezika. Iako postoje brojna istraživanja na području frazeologije, o frazeodidaktici nije se puno pisalo. S obzirom na to da ovladavanje komunikacijskom kompetencijom nekog jezika podrazumijeva i poznавање frazema, ovim radom se pokušava ukazati na potrebu uključivanja istih u nastavne jedinice udžbenika ruskog i hrvatskog kao stranog jezika od samoga početka učenja.

Ključne riječi: frazeodidaktika, frazeologija, ruski kao strani jezik, hrvatski kao strani jezik

: , , , ,

Životopis:

Hana Ries rođena je 30. srpnja 1995. u Zagrebu. II. gimnaziju u Zagrebu završava 2013. godine, a potom upisuje studij Engleskog jezika i književnosti i Ruskog jezika i književnosti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Godine 2017. upisuje lingvistički smjer na diplomskom studiju Odsjeka za anglistiku.